

Datum
2012-04-26
Handläggare
Fredrik Nordwall

Dnr
1644-12
Dir tel
010-6986017

Mottagare
Miljödepartementet
103 33 Stockholm

M2011/1689/Nm

Förslag till införsel- och importförbud av levande amerikansk hummer till Sverige

Havs- och vattenmyndigheten har erhållit remiss i rubricerat ärende och önskar härvid anföra följande.

Yttrande

Havs- och vattenmyndigheten stödjer dåvarande Fiskeriverkets förslag om införsel- och importförbud för levande amerikansk hummer.

Bedömning

Amerikansk hummer är klassad som invasiv främmande art av såväl The North American and Baltic Network on Invasive Alien Species (NOBANIS) och Delivering Alien Invasive Species Inventories for Europe (DAISIE). En av de viktigaste åtgärderna för biologisk mångfald, i enlighet med konventionen om biologisk mångfald (CBD), är att förhindra negativa konsekvenser av främmande arter genom att bryta införselvägar. Orsaken till denna principiella ståndpunkt är den generella kunskapen om att när en art väl har etablerat sig i en ny miljö är det normalt för sent att i praktiken motverka skador.

Resonemanget ovan betyder att det finns litet utrymme för alternativa handlingsvägar i den meningen att det inte skulle behöva införas ett gränsskydd i form av hummerimport-/införsel-/importförbud av levande amerikansk hummer. Mot bakgrund härav bedömer Havs- och vattenmyndigheten att alternativa handlingsvägar saknas för en acceptabel riskhantering av de potentiella problemen en fortsatt fri handel med levande amerikansk hummer innebär. Att erbjuda möjligheten att endast importör får hantera levande hummer är ingen lösning då det är slutkonsumenten (privatpersoner och restauranger) som efterfrågar levande hummer.

Den enda alternativa handlingsvägen som återstår är då att endast beredd (kokt, fryst eller på annat sätt beredd) hummer avsedd som livsmedel får införas till Sverige eller importeras från tredje land. Havs- och vattenmyndigheten bedömer de ekonomiska konsekvenserna av förslaget som ringa eftersom ovanstående möjlighet för importör och konsument kvarstår.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Björn Risinger efter föredragning av enhetschefen Fredrik Nordwall. I den slutliga handläggningen av ärendet har även deltagit avdelningschefen Björn Sjöberg samt utredarna Susanne Viker och Johanna Andreasson. Samråd i ärendet har skett med Sveriges lantbruksuniversitets institution för akvatiska resurser.

Bilaga: Konsekvensutredning enligt förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Kopia:

SLU Aqua

Jordbruksverket

Livsmedelsverket

SVA

Länsstyrelsen i Västra Götaland

Länsstyrelsen i Halland

Bilaga

1. En beskrivning av problemen och vad man vill uppnå.

Sverige importerar uppskattningsvis 200-300 ton levande amerikansk hummer, en invasiv främmande art, varje år. Det finns tre avgörande skäl till att förbjuda införsel och import av levande amerikansk hummer.

Den amerikanska hummern bär på ett flertal smittsamma sjukdomar varav två innebär hög respektive mycket hög dödlighet för den europeiska hummern som är den naturligt förekommande arten längs med svensk kust. Eftersom det inte finns något handelshinder för införsel eller import av levande hummer kan därför exotiska sjukdomar lätt spridas. Det kan räcka att någon enskild av okunskap sumpar levande importerade humrar som bär på smitta. Om sjukdomar sprids till svenska humrar kan effekterna bli mycket dramatiska och negativt påverka inhemska bestånd av europeisk hummer och hummerfisket. På sikt kan detta också hota artens fortlevnad i svenska vattenområden.

Den amerikanska hummerns livsbetingelser sammafaller väl med den europeiska hummerns. Det är därför troligt att de båda arterna konkurrerar om samma föda och utrymme. Den amerikanska hummern kan vandra långt och har därför hög potential att sprida sig naturligt när den väl har etablerat sig. Sannolikt kan detta medföra betydande ekologiska konsekvenser för de svenska bestånden.

Det finns även risk att amerikanska hummern hybridiserar med den inhemska europeiska hummern vilket kan med föra negativa genetiska effekter för svenska och andra europeiska hummerbestånd.

Om arten ges möjlighet att etablera sig kommer det sannolikt att vara omöjligt att därefter utrota den. Med ett förbud av import av levande hummer undviker man ovan nämnda problem.

2. En beskrivning av vilka alternativa lösningar som finns för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd.

Eftersom HaV bedömer att ett importförbud är angeläget ser inte HaV några alternativa styrmedel som på ett effektivare sätt kan ge samma resultat som ett förbud. Om regleringen inte kommer till stånd kan de konsekvenser som anges ovan under punkt 1. uppstå. De bestämmelser som finns idag bedöms inte vara tillfyllest för att säkra att ingen oönskad spridning sker.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen.

De som berörs av regleringen är främst import- och beredningsföretagen samt konsumenter som vill äta färsk levande hummer. Konsumenter blir begränsade till att inhandla europeisk hummer vilken är ca 3 gånger dyrare än amerikansk hummer. Även det svenska yrkesfisket kan beröras genom att efterfrågan och priset på levande europeisk hummer kan öka.

4. Uppgifter om vilka kostnadsrämsiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen.

Ett införsel- och importförbud innebär en nackdel för importörer av levande amerikansk hummer då dessa inte längre kan fortsätta med denna verksamhet. Inga ökade kostnader för att kontrollera förbudet bedöms uppstå utifrån de

erfarenheter som finns att tillgå med införselbudet för levande sötvattenskräftor från år 2003 (Artskyddsförordningen 2007:845).

De ekonomiska konsekvenserna bedöms som begränsade eftersom möjligheten att införa/importera färdigberedd amerikansk hummer som ersättning för den levande amerikanska hummern. Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Det är ogörligt att uppskatta hur stor risk man tar genom att avvakta med ett importförbud. I sådana fall är det naturligt att hänvisa till försiktighetsprincipen och tidigare principiella ståndpunkter för invasiva arter.

5.En bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Nuvarande EU-lagstiftning tillåter inte att medlemsstaterna ensidigt begränsar handel och spridning av invasiva främmande arter som faller utanför regelverken för växtskydd, djurhälsa och djurskydd samt användning av arter i vattenbruket. Artskyddsförordningen reglerar dock införsel av levande sötvattenskräftor i svensk lagstiftning vilket också accepterats av EU-KOM.

6.En bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser.

Det föreligger med stor sannolikhet behov av ytterligare informationsinsatser från myndigheterna för att förhindra privatpersoners införsel/import av okunskap.